

Εισαγωγή

Στην παρούσα επισκόπηση παρουσιάζονται αναλυτικά στατιστικά στοιχεία σχετικά με την πορεία της αγοράς των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών στην Ελλάδα κατά το έτος 2006 ενώ αναλύονται τα στοιχεία και οι τάσεις στην ελληνική Ταχυδρομική Αγορά, όπως αναδείχθηκαν από τη μελέτη που εκπόνησε η ΕΕΤΤ με θέμα «Ελληνική Αγορά Ταχυμεταφορών - Στοιχεία και Τάσεις Αγοράς Έτους 2005».

Αγορά Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών

Το 2006 σηματοδοτείται από μια θετική μεταβολή σε όλα τα εξεταζόμενα οικονομικά μεγέθη της αγοράς Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών. Ο κύκλος εργασιών, τα μικτά κέρδη και το σύνολο ενεργητικού παρουσίασαν αύξηση για την πλειοψηφία των εταιρειών. Οι Εταιρείες Κινητής Τηλεφωνίας (ΕΚΤ) κατείχαν την πρώτη θέση σε όλες τις επιμέρους κατηγορίες, τα μικτά κέρδη του ΟΤΕ επέστρεψαν σε θετική πορεία μετά το 2005, ενώ και οι εναλλακτικοί πάροχοι σταθερής τηλεφωνίας σταδιακά βελτίωσαν την πορεία τους. Επισημαίνεται ωστόσο, ότι η διαφορετική δομή των ισολογισμών των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην αγορά δυσχεραίνει την εξαγωγή ομοιόμορφων συμπερασμάτων. Συγκεκριμένα, οι εισηγμένες εταιρείες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (ΧΑΑ) εφαρμόζουν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) σε αντίθεση με τις υπόλοιπες εταιρείες που συνεχίζουν να εφαρμόζουν το ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο.

Στη σταθερή τηλεφωνία, ο ανταγωνισμός σε επίπεδο υπηρεσιών εξακολουθεί να είναι ιδιαίτερα έντονος. Οι εναλλακτικοί πάροχοι συνέχισαν να διευρύνουν τα μερίδιά τους στην εξερχόμενη κίνηση. Συγκεκριμένα, στο τέλος του Α' εξαμήνου 2006, το μερίδιο των εναλλακτικών παρόχων στις εξερχόμενες κλήσεις (μετρούμενες βάσει του όγκου κίνησης) ανήλθε σε 30,7% έναντι 28,3% στο τέλος του Β' εξαμήνου 2005. Συνολικά, θετική κρίνεται η αύξηση του μεριδίου των μικρότερων εναλλακτικών παρόχων, το οποίο έφτασε στο 14,5% τον Ιούνιο του 2006,

έναντι 16,2% των τριών μεγαλύτερων. Εντονότερος ανταγωνισμός σημειώθηκε στις διεθνείς κλήσεις, όπου πλέον οι εναλλακτικοί πάροχοι έχουν αποκτήσει σημαντική θέση, δεδομένου ότι το μερίδιό τους ανήλθε στο τέλος του Α' εξαμήνου 2006 σε 60,2%.

Παράλληλα, τα λιανικά έσοδα της σταθερής τηλεφωνίας σταθεροποιήθηκαν πάνω από το 1 δις ευρώ σημειώνοντας οριακή μεταβολή σε σχέση με το τέλος του 2005. Το 56% των εσόδων προέρχεται από την παροχή πρόσβασης (τέλη σύνδεσης, πάγια τέλη κ.ά.), τα οποία κινήθηκαν ανοδικά λόγω των αυξημένων εσόδων από τα πάγια των συνδέσεων PSTN και ISDN BRA ενώ το υπόλοιπο 44% προέρχεται από την παροχή υπηρεσιών λιανικής τηλεφωνίας. Το Α' εξάμηνο του 2006, τα μερίδια του ΟΤΕ βάσει των λιανικών εσόδων παρουσιάζουν μικρή πτώση, η οποία οφείλεται αποκλειστικά στην μείωση του μεριδίου που κατέχει στις υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων, δεδομένου ότι στην αγορά πρόσβασης ο ΟΤΕ διατηρεί σχεδόν μονοπωλιακή θέση.

Αναφορικά με τα τιμολόγια λιανικής, στη σταθερή τηλεφωνία σημειώθηκαν σημαντικές μειώσεις μόνο στο μέσο κόστος κλήσης από σταθερό προς κινητό για την πλειοψηφία των εταιρειών. Παράλληλα, το κόστος στην Ελλάδα μιας 3λεπτης αστικής και υπεραστικής κλήσης παραμένει κάτω του Ευρωπαϊκού μέσου όρου.

Η Διασύνδεση τόσο στη σταθερή όσο και στην κινητή τηλεφωνία παρουσίασε άνοδο σε σχέση με το 2005. Τα τέλη Διασύνδεσης στο δίκτυο του κυρίαρχου Τηλεπικοινωνιακού Παρόχου στην Ελλάδα (ΟΤΕ) κυμάνθηκαν τον Οκτώβριο του 2006 χαμηλότερα από τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο. Αντίθετα, τα τέλη τερματισμού στα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας παραμένουν υψηλότερα σχεδόν κατά 9%, σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο, σύμφωνα με τα στοιχεία της 12^{ης} Έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹. Η σύγκριση αυτή παρουσιάζει σημαντική βελτίωση σε σχέση με το 2005, οπότε η αντίστοιχη διαφορά κυμαινόταν στο 20%, χάρη στη σημαντική πτώση των τελών τερματισμού κατά τη διάρκεια του 2006.

¹ http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecom/implementation_enforcement/annualreports/12threport/index_en.htm

Αναφορικά με την Ευρυζωνικότητα, παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση των ευρυζωνικών γραμμών οι οποίες έφτασαν τις 500.000 σημειώνοντας τη μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση παγκοσμίως (225%). Η Ελλάδα ωστόσο, παραμένει ουραγός ανάμεσα στα 25 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), δεδομένου ότι το Σεπτέμβριο του 2006 η ευρυζωνική διείσδυση στον πληθυσμό ανερχόταν στο 3,3% έναντι μέσης διείσδυσης 15,7% στην Ε.Ε. Σημαντική τροχοπέδη στην ανάπτυξη της Ευρυζωνικότητας αποτελεί μέχρι σήμερα η χαμηλή ανάπτυξη του ανταγωνισμού σε επίπεδο υποδομών.

Ιδιαίτερα ενθαρρυντική παρουσιάζεται η ανάπτυξη της Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο (ΑΠΤΒ), η οποία αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για την ανάπτυξη του ανταγωνισμού σε επίπεδο υποδομών. Αναλυτικότερα, οι γραμμές ΑΠΤΒ ανήλθαν στα τέλη του 2006 στις 19.500 έναντι 7.000 γραμμών στα τέλη του 2005. Η προοπτική στον τομέα αυτό παρουσιάζεται θετική, δεδομένου τόσο του χαμηλού ύψους των τελών ΑΠΤΒ όσο και της σημαντικής ανάπτυξης που έχει παρουσιάσει η συνεγκατάσταση κατά το Β' εξάμηνο 2006. Συγκεκριμένα, ο αριθμός των αστικών κέντρων (Α/Κ) του ΟΤΕ, στα οποία παρέχεται συνεγκατάσταση, ανήλθε το Δεκέμβριο 2006 σε 38, έναντι 1 το Δεκέμβριο 2005.

Αγορά Ταχυδρομικών Υπηρεσιών

Η πλήρης απελευθέρωση της Ταχυδρομικής Αγοράς που αναμένεται να είναι σε ισχύ στις χώρες της Ευρωζώνης από 1^η Ιανουαρίου 2009, θα επηρεάσει σημαντικά το περιεχόμενο και την ποιότητα των παρεχομένων Ταχυδρομικών Υπηρεσιών. Η ΕΕΤΤ ανταποκρινόμενη για άλλη μία χρονιά στην αναγκαιότητα καταγραφής και ανάλυσης των στοιχείων της ελληνικής Ταχυδρομικής Αγοράς, προχώρησε στην εκπόνηση μελέτης με θέμα «Ελληνική Αγορά Ταχυμεταφορών - Στοιχεία και Τάσεις Αγοράς Έτους 2005».

Σύμφωνα με την συγκεκριμένη μελέτη, τόσο η αγορά της Καθολικής Υπηρεσίας (ΚΥ) όσο και η αγορά των Ταχυμεταφορών αναπτύχθηκαν με γοργούς ρυθμούς την περίοδο 2000-2005. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανά-

πτυξης της αγοράς Ταχυμεταφορών ήταν σαφώς υψηλότερος του αντίστοιχου ρυθμού ανάπτυξης της αγοράς της ΚΥ. Όμως, η διαχρονική ανάπτυξη του τομέα των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών, δεν συνοδεύτηκε και από ουσιαστική μεταβολή των μεριδίων της αγοράς μεταξύ του Φορέα Παροχής Καθολικής Υπηρεσίας (ΦΠΚΥ) και των εταιρειών ταχυμεταφορών την τριετία 2003-2005, τόσο σε όρους όγκου διακινούμενων αντικειμένων όσο και σε όρους εσόδων.

Ειδικότερα για την αγορά Ταχυμεταφορών, ενώ τη διετία 2003-2004 η αγορά παρουσίαζε σημάδια ωρίμανσης, το 2005 δόθηκε νέα ώθηση στην ανάπτυξή της. Σύμφωνα με εκπροσώπους της αγοράς, οι δύο κυριότεροι παράγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση των υπηρεσιών ταχυμεταφορών είναι η ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών και η αξιοπιστία των επιχειρήσεων ταχυμεταφορών στην αγορά.

Η γενικότερη πορεία της οικονομίας σε συνδυασμό με τις μεταβολές στα τιμολόγια των παρεχομένων υπηρεσιών, αποτελούν τους παράγοντες εκείνους που θα επηρεάσουν αποφασιστικά την προσφορά Ταχυδρομικών Υπηρεσιών στη χώρα μας. Ειδικότερα, τα τιμολόγια των υπηρεσιών ταχυμεταφορών καθορίζονται σε μεγάλο βαθμό από το χρόνο διεκπεραίωσης της υπηρεσίας και το βάρος του διακινούμενου αντικειμένου. Την περίοδο 2000-2005 καταγράφηκε έντονη επενδυτική δραστηριότητα στον κλάδο, όπως φαίνεται από το πλήθος και την έκταση των κτιριακών υποδομών των επιχειρήσεων ταχυμεταφορών. Οι επενδύσεις αυτές δημιούργησαν την ανάγκη πρόσληψης στελεχών με σκοπό την κάλυψη των αυξημένων αναγκών. Πράγματι, παρατηρήθηκε αύξηση κατά 4% του προσωπικού που απασχολείται στις επιχειρήσεις του κλάδου το 2005 σε σχέση με το 2004.

Τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα ο κλάδος συνοψίζονται στη συνεχή συμπίεση των τιμών, στα αυξημένα κόστη λειτουργίας και στην έλλειψη εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού. Οι προοπτικές εξέλιξης είναι θετικές, σύμφωνα με εκπροσώπους της αγοράς, αφού αναμένεται αύξηση της ζήτησης των προϊόντων της αγοράς σε όλες τις κατηγορίες υπηρεσιών ταχυμεταφορών.